

Integrarea politicilor energetice regionale și continentale pentru o Europă neutră din punct de vedere a emisiilor de carbon

Prof. Robert Gavriliuc, Ph.D.

Președinte al Societății Române - Geoexchange

Membru în Consiliul de Administrație al EGEC

Primăria și
Consiliul Local
Timișoara

Cooperation beyond borders.

Interreg-IPA Cross-border Cooperation Romania-Serbia Programme is financed by the European Union under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) and co-financed by the partner states in the Programme.

Recunoaștere

Informațiile din această prezentare sunt compilate din surse provenind de la CEEG (Consiliul European pentru Energie Geotermală) și Directoratul General pentru Energie al Comisiei Europene.

Primăria și
Consiliul Local
Timișoara

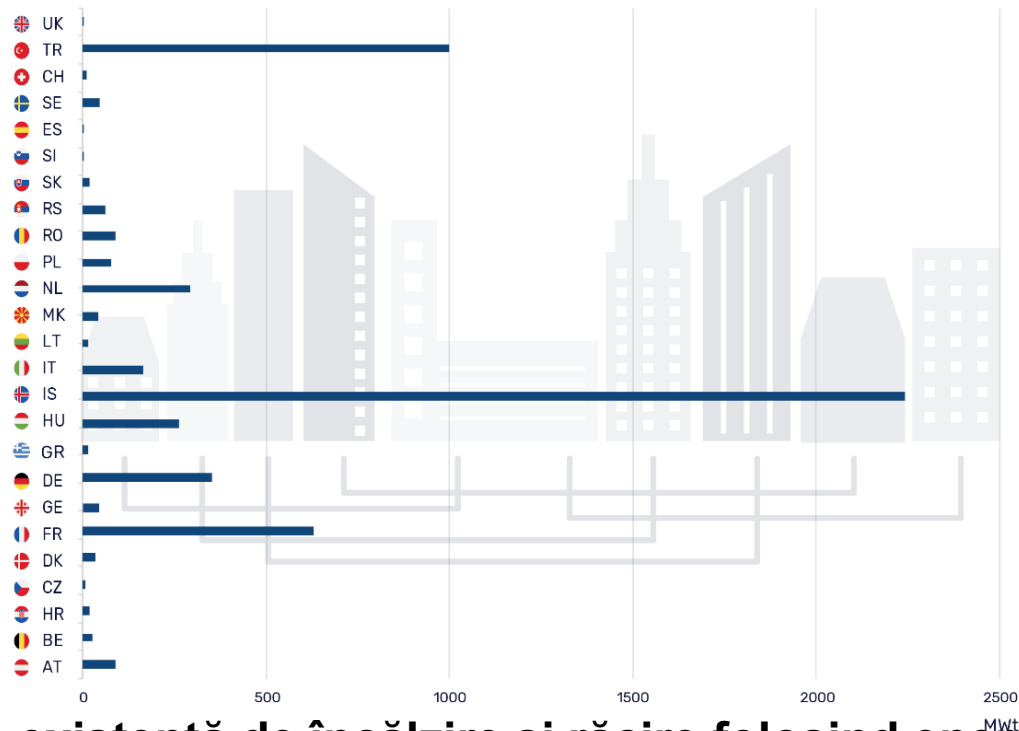
Cooperation beyond borders.

Interreg-IPA Cross-border Cooperation Romania-Serbia Programme is financed by the European Union under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) and co-financed by the partner states in the Programme.

SUMMARY

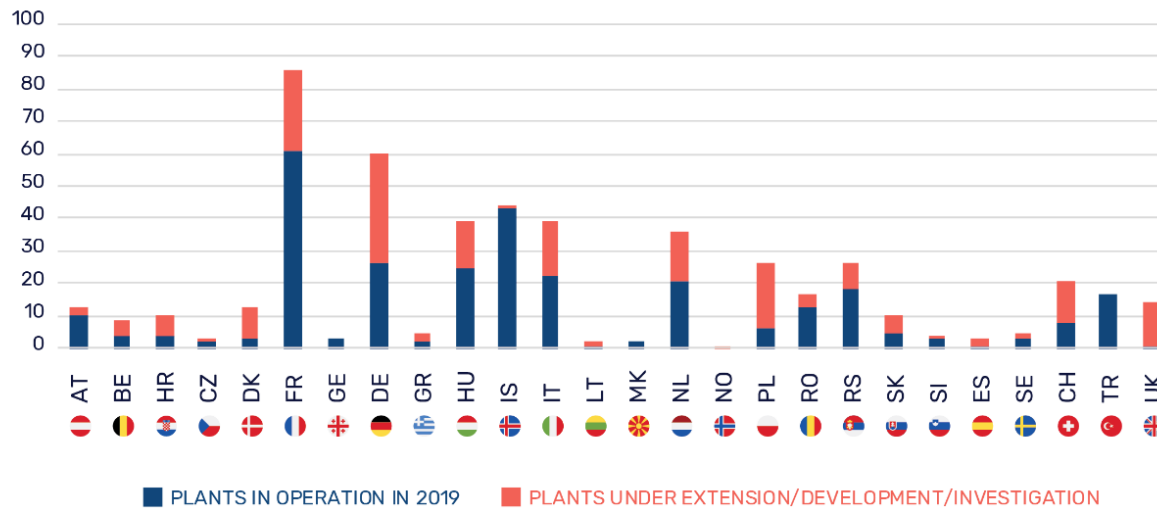
- ❑ **Scurtă trecere în revistă a sectorului geotermal din Europa și din țările balcanice**
- ❑ **Contextul legislativ privind politica UE pentru tranziția către energia curată**
- ❑ **Pachetul financiar UE de redresare ecologică**
- ❑ **Concluzii**

Scurtă trecere în revistă a sectorului geotermal din Europa și din țările balcanice (1)

Capacitatea existentă de încălzire și răcire folosind energia geotermală în regim centralizat, pe țară (MWth)

Scurtă trecere în revistă a sectorului geotermal din Europa și din țările balcanice (2)

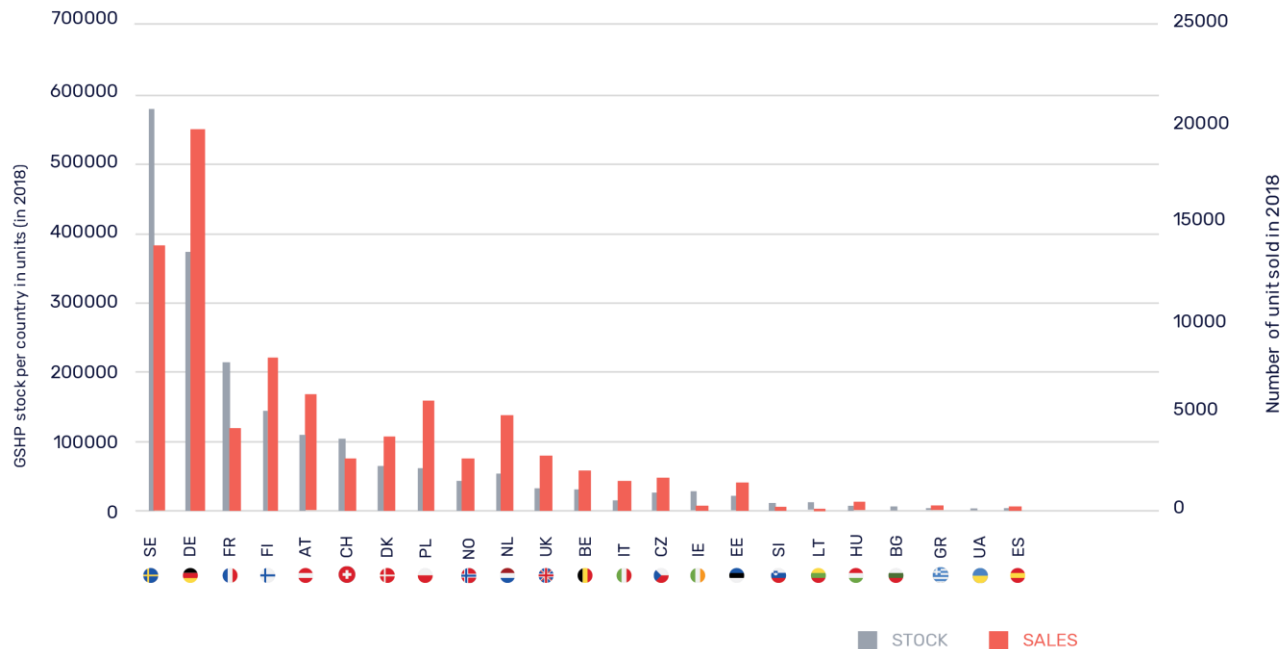
Sisteme de încălzire și răcire centralizate geotermale în funcțiune și în curs de dezvoltare

Cooperation beyond borders.

Interreg-IPA Cross-border Cooperation Romania-Serbia Programme is financed by the European Union under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) and co-financed by the partner states in the Programme.

Scurtă trecere în revistă a sectorului geotermal din Europa și din țările balcanice (3)

Numărul de pompe de căldură geotermale instalate pe țară, evidențiind vânzările din 2018

Primăria și
Consiliul Local
Timișoara

Cooperation beyond borders.

Interreg-IPA Cross-border Cooperation Romania-Serbia Programme is financed by the European Union under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) and co-financed by the partner states in the Programme.

Scurtă trecere în revistă a sectorului geotermal din Europa și din țările balcanice (4)

Concluzii preliminare...

- Conform datelor extrase din rapoartele de țară prezentate la EGC 2019 Haga (Olanda), țările care și-au prezentat raportul anual cu privire la utilizarea energiei geotermale sunt: Albania, Bosnia Herțegovina, Bulgaria, Croația, Grecia, Macedonia, România, Serbia, Slovenia, Turcia
- În cifre absolute, țările balcanice sunt cu mult în urmă față de țările din Europa de Vest în ceea ce privește utilizarea energiei geotermale (cu excepția Turciei!)
- Există un potențial imens de dezvoltare a acesteia!

Contextul legislativ privind politica UE pentru tranziția către energia curată (1)

Cadrul potrivit: din 2030 până în 2050

UE s-a angajat să atingă **trei obiective ambițioase privind clima și energia pentru 2030** în conformitate cu Acordul de la Paris.

În **strategia sa pe termen lung**, Comisia propune ca **emisiile nete de GES la nivelul UE să fie zero.**

Reducere cu minim **40%** a emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelul din 1990

Cel puțin **32%** din consumul de energie să provină din surse regenerabile

Reducere cu cel puțin **32,5%** a consumului de energie în comparație cu situația existentă

Bani publici CFM

Decalajul anual de investiții pentru atingerea acestor obiective este estimat a fi **între 150 și 200 miliarde EUR.**

Capital privat

Numai sprijinul public nu va fi suficient pentru a satisface aceste nevoi de investiții. Sectorul privat va juca un rol imens și este necesar un cadru legislativ inteligent pentru a stimula investițiile private.

Contextul legislativ privind politica UE pentru tranziția către energia curată (2)

O planetă curată pentru toți
O viziune strategică, pe termen lung, la nivelul UE pentru o economie prosperă, modernă, competitivă și neutră din punct de vedere climatic

- Obiectivul Acordului de la Paris este să mențină creșterea temperaturii cu mult **sub 2 ° C** și să continue eforturile pentru a o **limita la 1,5 ° C**
- Este nevoie ca UE să atingă nivelul de **zero emisii nete de gaze cu efect de seră până în 2050** pentru a fi lider în domeniul acțiunilor climatice
- Strategia pe termen lung demonstrează că transformarea economiei este **atat posibilă cât și benefică**

7 elemente cheie

- Eficiența energetică
- Implementarea surselor regenerabile de energie
- Infrastructură și inter-conexiuni
- Mobilitatea conectată, curată și sigură
- Industrie competitivă și economie circulară
- Bio-economie și medii naturale de reținere a carbonului
- Combaterea emisiilor rămase prin capturarea și stocarea carbonului

Cooperation beyond borders.

Interreg-IPA Cross-border Cooperation Romania-Serbia Programme is financed by the European Union under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) and co-financed by the partner states in the Programme.

Contextul legislativ privind politica UE pentru tranziția către energia curată (3)

CADRUL DE REGLEMENTARE CORECT POST - 2020

ADMINISTRAREA UNIUNII ENERGETICE

Energy Efficiency
(Energy Efficiency Directive, European Performance of Buildings Directive)

Renewables
(Revised Renewable Energy Directive)

New Electricity Market Design
(including Risk Preparedness)

Energy prices and costs report

DIRECTIVA PENTRU EFICIENȚĂ ENERGETICĂ

- Țintă obligatorie de 30% pentru 2030 în ceea ce privește eficiența energetică

Plan de lucru pentru proiectare ecologică 2016-2019

- Lista noilor grupuri de produse;
- Contribuția la obiectivele economiei circulare;

Performanța energetică în clădiri

- Sprijin pentru renovare;
- Mai inteligent – IT&C, clădiri inteligente;
- Mai simplu;

Contextul legislativ privind politica UE pentru tranziția către energia curată (4)

Punct de referință: Directiva pentru Eficiență Energetică

Principalele rezultante ale revizuirii

Un nou obiectiv de eficiență energetică pentru UE pentru 2030 de 32,5%, cu o clauză de revizuire ascendentă până în 2023

Obligație extinsă de economisire a energiei pentru a realiza noi economii anuale de energie de cel puțin 0,8% (din consumul final de energie) pentru perioada 2021-2030 și ulterior, provenind din noi reabilitări energetice sau alte măsuri în sectoarele de utilizare finală

Reguli consolidate privind măsurarea și facturarea individuală a energiei termice (informații mai bune pentru consumatori)

Contextul legislativ privind politica UE pentru tranziția către energia curată (5)

Punct de referință: Directiva pentru Performanța Energetică în Clădiri

Principalele rezultate ale revizuirii

Strategii mai puternice de renovare pe termen lung pentru statele membre, care vizează decarbonizarea până în 2050 și cu o componentă financiară solidă.

Indicator inteligent de adaptabilitate energetică pentru clădiri.

Sprijin dedicat pentru implementarea de soluții de e-mobilitate în parcurile clădirilor.

Transparență sporită a metodologiilor naționale de calcul a performanțelor energetice a clădirilor.

Consolidarea automatizării clădirilor: cerințe suplimentare privind controlul nivelului temperaturii în încăperi, automatizarea și controlul clădirilor și atenție suplimentară asupra a condițiilor tipice de funcționare.

Contextul legislativ privind politica UE pentru tranziția către energia curată (6)

Inițiativa „Finanțare inteligentă pentru construirea inteligentă”

Utilizarea mai eficientă a fondurilor publice

- Utilizarea în mai mare măsură a instrumentelor financiare (pentru a avea pârghii sporite)
- Facilitarea utilizării contractelor de performanță energetică pentru sectorul public
- Platforme de finanțare flexibile la nivel național, cu fonduri publice de mai multe tipuri (de exemplu, ESIF, FEIS)
- **Forumuri de investiții în energia durabilă**

Asistență și agregare

- Susținere pentru proiecte la nivel local
- Facilități ELENA de asistență pentru dezvoltarea proiectelor- Asistență tehnică pentru dezvoltarea de proiecte la scară largă
- Incurajarea creării de structuri tip ghișeu unic la nivel local și regional

Reducerea riscului

- Înțelegerea riscurilor și beneficiilor pentru finanțatori și investitori
- Platforma pentru reducerea riscurilor în eficiența energetică
<http://deep.eefig.eu>
- Cadrul de subscriere acceptat în mod comun
<http://valueatrisk.eefig.eu>

Etapa pilot în 5 piețe ale UE: MT, FR, ES, NL și PT (și discuții preliminare în PL și IE)

Contextul legislativ privind politica UE pentru tranziția către energia curată (7)

Finanțarea UE pentru investiții în energie durabilă după 2020

Creșterea integrării în bugetul UE (25%)

- Fonduri de coeziune
- Invest EU
- Horizon Europe
  - €15 miliarde pentru *Climă, Energie și Mobilitate*
- LIFE
  - € 1 miliarde pentru *Tranziția la energie curată*
- Facilitatea Connecting Europe
- Fond pentru inovare

Acorduri parțiale încheiate în prima jumătate a anului 2019

Contextul legislativ privind politica UE pentru tranziția către energia curată (8)

Comisie Noua – linii directoare politice – Acordul VERDE

Reducere cu cel puțin 50% a emisiilor de CO₂ până în 2030!

Având în vedere că producția și utilizarea energiei reprezintă 75% din emisiile UE, energia va avea un rol central în Acordul Verde European.

- Acordarea unei importanțe sporite implementării legislației pentru eficiența energetică și energie regenerabilă
  - Colaborare stransă cu statele membre pentru elaborarea Planurilor pentru Energie și Climă a acestora
- Având în vedere ambiția sporită a Acordului Verde European, este necesară o revizuire a legislației
  - Asigurarea faptului că întreaga Europă se subscrie principiului ”eficiența energetică prima”
- Atenție asupra modului în care Europa poate îmbunătăți și mai mult performanța energetică a clădirilor și poate accelera rata de renovare

Pachetul financiar UE de redresare ecologică (1)

Pentru a mobiliza investițiile necesare, Comisia propune un răspuns dual:

- O propunere CFM revizuită pentru perioada 2021-2027(+ €1.1 trilion)
- Instrumentul Next Generation EU pentru perioada 2021-2024 (+€750 miliarde)
  - €500 miliarde pentru **grant-uri** (care nu trebuie rambursate de către statele membre)
  - €250 miliarde pentru **împrumuturi**
  - Destinat să răspundă celor mai urgente provocări

Pachetul financiar UE de redresare ecologică (2)

Măsuri adiționale: amendamente la CFM 2014-2020 (Cadrul Financial Multianual)

- Pentru a pune fondurile la dispoziție cât mai curând, Comisia propune de asemenea amendarea CFM 2014-2020 pentru a suplimenta cu 11,5 miliarde de Euro fondurile care sunt deja disponibile
- Această finanțare suplimentară va fi pusă la dispoziție pentru REACT-UE, Instrumentul de sprijin pentru solvabilitate și Fondul european pentru dezvoltare durabilă, reflectând urgența acestor nevoi (enumerare în următoarele diapozitive)

Pachetul financiar UE de redresare ecologică (3)

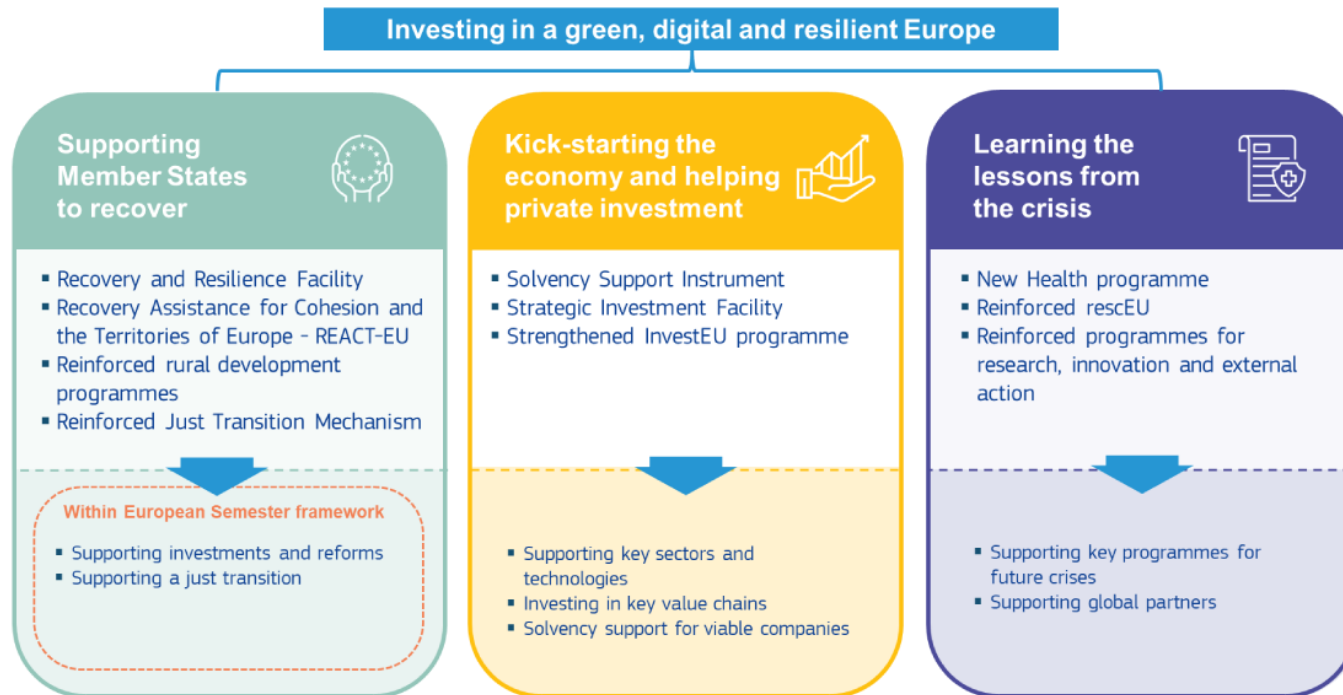
Fonduri cheie care nu au fost incluse în propunerea finală

Cu câteva zile înainte de lansarea oficială, un draft al planului de redresare European a făcut obiectul unei scurgeri de informații

- "Facilitatea de Finanțare Europeană pentru Renovări" pentru a susține valul de renovări din UE (finanțat provizoriu cu 91 miliarde Euro pe an, cu o țintă de investiții de 350 miliarde Euro pe an).
- O schemă de licitații în cadrul UE pentru proiecte de generare a electricității din surse regenerabile care să genereze 15 GW pe parcursul a 2 ani, cu o investiție totală de capital de 25 miliarde EUR
- O facilitate dedicată la nivel UE pentru achiziționarea de vehicule curate, pentru a reduce emisiile de CO2 și alți poluanți în așa fel încât să se conformeze standardelor UE. Valoare: 20 miliarde Euro în următorii 2 ani

Pachetul financiar UE de redresare ecologică (4)

Programe cheie de finanțare – organizate în jurul a trei piloni principali:

Source: European Commission

Pachetul financiar UE de redresare ecologică (5)

Pilonul I. Susținerea statelor membre în procesul de redresare

NEW 1. Facilitatea europeană de recuperare și reziliență

- **Mecanism:** subvenții și împrumuturi pentru statele membre pentru a le ajuta să facă față provocărilor identificate în cursul Semestrului European, în domenii precum competitivitatea, productivitatea, sustenabilitatea mediului, educație și abilități, sănătate, ocuparea forței de muncă și coeziunea economică, socială și teritorială. De asemenea, va asigura concentrarea adecvată a acestor investiții și reforme în baza proceselor de tranziție ecologice și digitale.
- **Buget:** €560 miliarde în total (€310 miliarde pentru subvenții; €250 miliarde pentru

NEW 2. REACT-EU

Asistență de recuperare pentru coeziune și teritoriile Europei

- **Mecanism:** Subvenții flexibile oferite municipalităților, spitalelor sau companiilor prin intermediul autorităților statelor membre pentru politici de coeziune. Nu este necesară co-finanțarea națională.
- **Buget:** €55 miliarde de fonduri adiționale pentru coeziune pentru perioada 2020-2022

3. Sprijinirea tranziției verzi către o economie neutră din punct de vedere climatic

- O propunere de consolidare a Fondului pentru Tranziție Justă până la valoarea de 40 miliarde Euro, pentru a ajuta statele membre în procesul de tranziție către neutralitatea climatică
- O consolidare a Fondului Agricol European pentru Dezvoltarea Rurală în valoare de 15 miliarde Euro pentru a susține zonele rurale în efectuarea modificărilor structurale necesare în conformitate cu acordul verde european și în realizarea obiectivelor ambițioase ale strategiei Farm to Fork

Pachetul financiar UE de redresare ecologică (6)

Pilonul II. Impulsionarea economiei și ajutor pentru investițiile private

NEW 1. Instrumentul de sprijin pentru solvabilitate

Instrument nou și temporar pentru a sprijini capitalurile companiilor viabile care suferă din cauza crizei coronavirusului

- **Mecanism:** va oferi o garanție a UE grupului Băncii Europene de Investiții pentru a mobiliza capital privat pentru a sprijini companiile eligibile afectate negativ de criza COVID-19.
- **Buget:** 31 miliarde EUR (poate fi operațional din 2020)

NEW 2. Îmbunătățirea programului InvestEU

- **Domeniu de aplicare:** sprijinirea investițiilor în infrastructura durabilă, cercetare, dezvoltare și digitalizare, IMM-uri și investiții sociale în întreaga UE
- Facilitatea strategică de investiții va avea ca scop dezvoltarea unor lanțuri de valoare independente puternice și rezistente, cum ar fi infrastructura critică, tehnologiile ecologice și digitale și asistența medicală și să sporească autonomia pieței unice a Uniunii
- Mecanism: asigurarea unei garanții bugetare a UE pentru finanțarea proiectelor de investiții prin intermediul grupului BEI și a băncilor naționale de dezvoltare.
- Buget: 15,3 miliarde EUR pentru InvestEU; în plus, 15 miliarde EUR pentru noua facilitate de investiții strategice

Pachetul financiar UE de redresare ecologică (7)

Pilonul III. Învățarea lecțiilor din perioada de criză

- Propunere bugetară Horizon Europe pentru perioada 2021 - 2027:

Total HE funding	€94,4 billion
HE funding from the Next Generation EU	€13,5
HE funding from the basic EU budget	€80,9

- Investiții într-o infrastructură de transport actualizată și de înaltă performanță pentru a facilita conexiunile transfrontaliere, printr-un supliment de 1,5 miliarde EUR pentru transportul Facilității pentru Conectarea Europei (CEF) și un buget total propus de 7,7 miliarde EUR pentru CEF Energy

Pachetul financiar UE de redresare ecologică (8)

Acordul Verde European – politică fundamentală în cadrul strategiei de redresare a UE

- Val de renovare a clădirilor
- Economie Circulară
- Dezoltarea proiectelor pentru energie regenerabilă
- Impulsionarea unei economii curate bazate pe hidrogen în Europa
- Transport și logistică ”curate”, incluzând instalarea a un milion de stații de încărcare pentru vehicule electrice și impulsionarea mobilității ”curate”
- Consolidarea Fondului pentru Tranziție Justă

Pachetul financiar UE de redresare ecologică (9)

CRONOLOGIE

- **Mai 2020** – Propunerea Comisiei pentru revizuirea Cadrului Financiar Multianual 2014-2020 & 2021-2027, Decizie de utilizare a resurselor proprii, legislație sectorială
- **19 Iunie 2020** – Întâlnire a Consiliului Europei
- **Iulie 2020** - Consiliul European: Acord politic asupra Cadrului Financiar Multianual și Deciziei de utilizare a resurselor proprii
- **Vara anului 2020** – Consultarea Parlamentului European
- **Toamna anului 2020** – Adoptarea CFM 2014-2020 revizuit și a legislației sectoriale
- **Octombrie 2020** - Întâlnire a Consiliului Europei
- **Decembrie 2020 (cea mai recentă)** - Adoptarea CFM 2021-2027 și a Deciziei de utilizare a resurselor proprii
- **Ianuarie 2021** – începe implementarea CFM 2021-2027

CONCLUZII

- Pachetul financiar UE de redresare ecologică propus de Comisie evidențiază o oportunitate pentru sursele de energie regenerabilă și tehnologiile ecologice.
- Oportunitate pentru industria geotermală: Fondul pentru tranziție justă, Facilitatea europeană de recuperare și reziliență, Programul Invest EU (inclusiv Facilitatea strategică de investiții), Facilitatea Connecting Europe, Horizon Europe. Statele membre sunt actorii cheie.
- **Cât de accesibile vor fi aceste fonduri?** - Depinde de amendamentele finale și de rezultatul negocierilor politice în curs
- Mai multe informații pot fi obținute din:
  - **Ghidul de finanțare EGENC pentru energia geotermală în Europa (ediția 2017)** (aceste documente pot fi descărcate din secțiunea pentru membrii a site-ului EGENC)
- **Ianuarie 2021:** Termenul limită pentru depunerea propunerilor de proiect pe sesiunea H2020 Green Deal

VĂ MULȚUMESC PENTRU ATENȚIE!

Visit www.egec.org !
